

آثار همسر داری در خوشبختی خانواده

دختران جوان بسیاری هستند که وقتی ازدواج می‌کنند، یا هنوز نمی‌دانند چطور باید با شوهرانشان رفتار کنند یا بر حسب گفته‌های مامانی و قمر خانوم و... ندانسته تله‌ای برای خود می‌سازند که دیر یا زود خودشان در آن می‌افتند و آخر سر هم دست به کمر می‌مانند که چرا به چنین روزی افتاده‌اند!

سلامت نیوز: دختران جوان بسیاری هستند که وقتی ازدواج می‌کنند، یا هنوز نمی‌دانند چطور باید با شوهرانشان رفتار کنند یا بر حسب گفته‌های مامانی و قمر خانوم و... ندانسته تله‌ای برای خود می‌سازند که دیر یا زود خودشان در آن می‌افتند و آخر سر هم دست به کمر می‌مانند که چرا به چنین روزی افتاده‌اند!

حق مرد بر زن

زنی به حضور رسول خدا (ص) رسید و عرض کرد: ای رسول خدا صلی الله علیه و آله، حق شوهر بر من چیست؟ فرمود: جز با اجازه او بیرون نروی، و روزه مستحبی بی‌اجازه او نگیری، و بی‌اجازه او از خانه‌اش صدقه ندهی، و اگر سوار مرکب باشی و ترا بخواند؛ اجابت کنی.

به گزارش سلامت نیوز به نقل از اطلاعات؛ همسر داری یکی از بهترین کانال‌های عروج زن از خاک به اوج افلاک است. زانی از پیامبر اکرم (ص) سؤال کردند: چرا همه فضیلت‌ها مخصوص مردان است و باب جهاد و شهادت به روی ما بسته شده است، ما چگونه می‌توانیم از ثواب این فضیلت عظیم بهره‌مند شویم؟ ایشان فرمود: جهاد زن، همسر داری نیکوی اوست. (تحف العقول، ص 60).

1. عشق و محبت توأم با احترام به همسر؛ از اهداف مهم در ازدواج، آرامش و رابطه محبت‌آمیز میان زوجین است، برقراری روابط عاطفی، نقش مهمی در استحکام خانواده و سازگاری زن و شوهر دارد. یکی از عوامل مهم در تحقق عشق و محبت میان همسران، بیان و اظهار آن است. چه بسا کسانی که در قلب، محبت فراوانی نسبت به همسرشان دارند، ولی توانایی ابراز آن را ندارند. در حالی که گفتن جملاتی که حاکی از محبت زوجین نسبت به هم است در رفع بسیاری از تردیدها و سوءظن‌ها مؤثر است. ائمه معصومین: هم به ابراز علاقه به همسر تأکید نموده‌اند و در سیره عملی ایشان نیز به چشم می‌خورد. پیامبر اکرم (ص) فرمود: وقتی مرد به زن خود با محبت می‌نگرد و زنش نیز به او با مهر نگرَد، خداوند به دیده رحمت به آن‌ها نگاه می‌کند. (نهج‌الفصاحه، ج 621) در زندگی مشترک فاطمه (س) با علی (ع) عبارات و کلمات محبت‌آمیز بسیار است. فاطمه (س) با الهام از دستورات الهی و با درک صحیح از روابط زن و شوهر، همواره به همسر بزرگوارش عشق می‌ورزید و او را مورد محبت قرار می‌داد و در کلام خود علاقه و احترام را با هم در نظر می‌گرفت. (بحارالانوار، ج 43، ص 192) استفاده از القاب زیبا برای خطاب همسر، باعث ایجاد صمیمیت و پیدایش عکس‌العمل و رفتاری، مناسب در طرف مقابل است. حضرت علی (ع) فرمود: خطاب‌هایتان را زیبا کنید تا پاسخ زیبا بشنوید. (غررالحکم، ص 435) فاطمه (س)، در مقام اظهار محبت و علاقه به امام علی (ع) فرمود: علی جان، روح من فدای روح تو و جان من سپر بلاهای جان تو. (کوکب‌الدری، ج 1، ص 196) عشق و محبت فاطمه (س) نسبت به همسرش به اندازه‌ای بود که در لحظات احتضار به خاطر مشکلات و سختی‌هایی که پس از شهادتش به امام علی (ع) خواهد رسید، گریست. (بحارالانوار، ج 43، ص 218)

2. شناخت همسر و آشنایی با ابعاد روحی و شخصیتی او؛ یکی از عوامل انس در خانواده و استحکام آن، شناخت حالات و روحیات همسران و درک متقابل یکدیگر است. در صورت درک صحیح از روش و رفتار همسر، طرف مقابل می‌تواند در برابر آن واکنش مناسبی نشان دهد و راحت‌تر از خطاها و لغزش‌های احتمالی همسرش گذشت کند، زیرا بسیاری از اختلاف‌ها ناشی از سوءتفاهم‌ها است. فاطمه (س) در مدت کوتاه زندگی خود با علی (ع)، حقیقت وجودی و روحیات علی (ع) را می‌شناخت و زمانی که دیگران از فهم و درک رفتار علی (ع) ناتوان بودند، فاطمه (س) آن‌ها را راهنمایی می‌کرد و با خصوصیات رفتاری امام آشنا می‌ساخت. در روایتی آمده است که یکی از اصحاب علی (ع)، او را در نخلستان در حالت راز و نیاز با معبود دید. ناگهان مشاهده کرد که امیرالمؤمنین (ع) مانند چوب خشکی بر زمین افتاد، پس یقین کرد که علی (ع) از دنیا رفته است. فوراً به درب منزل فاطمه (س) آمد تا او را با خبر کند. فاطمه (س) با شناختی که از روحیات علی (ع) داشت، فرمود: این حالتی است که به واسطه خوف و خشیت الهی بر او عارض شده است. (مناقب آل ابی طالب، ص 124) در پرتو شناخت فاطمه (س)، از همسرش بود که خانه محقر آن‌ها محل انس و آرامش علی (ع) قرار گرفته بود و امام علی (ع) فرمود: هرگاه به چهره ی فاطمه (س) نگریم تمام غم و اندوهم برطرف می‌شد. (بحارالانوار، ج 43، ص 134) بعد از شهادت فاطمه (س) نیز فرمود: به خدا سوگند، زهرا تا آن زمان که خداوند او را به سوی خود برد، مرا ناراحت نساخت و عملی انجام نداد که مرا ناخشنود کند. (کشف الغمه، ج 1، ص 492)

روشن است که موفقیت مردان در عرصه‌های مختلف اجتماعی، در گرو آسودگی خاطر و آرامش روحی و روانی است. این قاعده حتی

در حیطة وظایف فردی مرد نیز جاری است، مانند تحصیل علم، عبادات فردی و... پس زنان در این زمینه، مسئولیت ویژه‌ای دارند و باید با درک موقعیت و روحیات همسرشان، آن‌ها را در این امور یاری رسانند.

3. پرهیز از تقاضای نامقدور؛ مسئولیت هزینه‌های خانواده، بر عهده مرد است و او موظف است از نظر اقتصادی همسر و فرزندانش را تأمین کند. و این به دلیل نقش ویژه زنان در پرورش کودکان و انجام وظایف همسری است.

شرایط خاصی که در زندگی مشترک و روحیه زن و شوهر وجود دارد، تقاضای امری که بر همسر مقدور نیست باعث احساس سرشکستگی و ناتوانی در او می‌شود که این احساس در حیطة زندگی تأثیر مطلوبی ندارد اما فاطمه(س) همسرش را برای این تقاضاها و خواسته‌ها به زحمت نمی‌انداخت. چون از رسول خدا(ص) آموخته بود که: هر زنی با شوهر خود مدارا نکند و او را به چیزی بکشد که قدرت و توان آن را ندارد، هیچ کار نیکی از او قبول نخواهد شد و در حالی خدا را ملاقات خواهد کرد که خداوند بر او خشمناک است. (بحارالأنوار، ج 100، ص 244).

4. قناعت و ساده زیستی؛ وارستگی و ساده زیستی هم، از نقاط برجسته حیات فاطمی است. زهد و ساده‌زیستی حضرت، همیشه به معنای فقر و جبر روزگار نبود. زندگی ساده فاطمه نیز حاصل انتخابی عارفانه و عاشقانه بود، گویی فاطمه(س) از همان آغازین لحظات ورود به خانه امیرالمؤمنین، با بخشش لباس عروسی این راه را برگزیده بود. زمانی هم که پیامبر(ص) به دستور خداوند، فدک را در اختیار فاطمه گذاشت، سادگی و بی‌پیرایگی خانه‌اش تغییری نکرد. در حالی که فدک سرزمین حاصل خیزی بود و تمام گندم مدینه را تأمین می‌کرد و فاطمه(س) تمام درآمد آن را در راه رضایت معبود به مستمندان و مساکین انفاق می‌کرد. (همان، ج 29، ص 123) روزی پیامبر(ص) فاطمه را دید که پیراهن خشن و کم ارزشی پوشیده بود و با دست آسیاب می‌کرد و در همان حال فرزندش را شیر می‌داد، پیامبر در حالی که اشک می‌ریخت، فرمود: دخترم سختی‌های دنیا را تحمل کن تا به شیرینی و حلاوت‌های آخرت دست یابی. فاطمه(س) عرض کرد: ای رسول خدا! حمد و شکر و سپاس، در برابر نعمت‌های بی‌کران او سزاوار خداست. (همان، ج 43، ص 86)

آنچه مهم است درک پیام این رفتارهاست و آن ساده زیستی و وارستگی از دنیاست. امروزه با گسترش وسایل رفاهی و تجملاتی، سطح زندگی افراد تفاوت‌های بسیاری با هم دارد و چون استفاده یکسان و برخورداری از تمامی امکانات رفاهی برای همه مقدور نیست، زمینه بروز ناراحتی‌ها و تعارض در خانواده‌ها می‌شود. تنها راه پیش‌گیری از این مسایل هم، ساده‌زیستی و رضایت به داشته‌هاست. فاطمه(س) به راستی نمونه کامل ساده زیستی و دوری از دل بستگی‌های دنیوی بود، بنابراین هرگز از سادگی خانه‌اش شرمگین نمی‌شد، و در تمام عمر شریفش از کمبودها شکایتی نداشت.

5. تقسیم کار در خانه: از ویژگی‌های خانواده موفق، تقسیم کار منصفانه مسئولیت‌های موجود در خانه و خانواده است، که در آن به شئون و استعدادها تکوینی زن و مرد توجه شود. در مورد زن، باید لطافت و ظرافت روحیه او، پوشیدگی و دوری نامحرمان و توانایی وی در انجام امور، مورد توجه قرار گیرد. در زندگی فاطمه(س) و علی(ع) این تقسیم کار به بهترین شکل صورت گرفته بود. به پیشنهاد پیامبر اکرم(ص)، تدبیر کارهای منزل بر عهده زهرا(س) و اداره بیرون منزل بر دوش علی(ع) قرار گرفت. و آن هنگام فاطمه(س) خوشحالی و رضایت خود را این گونه ابراز داشت: جز خدا کسی نمی‌داند که از این تقسیم کار تا چه اندازه مسرور و خوشحال شدم؛ چرا که رسول خدا مرا از انجام کارهایی که مربوط به مردان است بازداشت (وسائل شیعیه، ج 14، ص 123).

6. آراستگی: نیازهای غریزی را نباید در تمکین خلاصه کرد، بلکه بخشی از این نیازها مربوط به زیبایی شناختی است. توضیح اینکه، همه انسان‌ها فطرتاً زیباگرایند، از این رو هر يك از مرد و زن نیز می‌باید تأمین‌کننده این نیاز برای دیگری باشد. راز اینکه در روایات توصیه شده که زن باید همواره در خانه با لباس‌های مرتب و با زیورآلات و سر و وضعی آراسته در برابر شوهر ظاهر شود، همین نکته است. اگر مرد همسر خود را چنین آراسته و جذاب ببیند، دیگر زمینه‌ای پیش نخواهد آمد تا با دیدن زیبارویان و مهوشان خود آراسته دل ببازد. البته روی سخن با عموم مردم است که در حد طبیعی از سلامت دل و رفتار برخوردارند. اما درباره کسانی که به تعبیر قرآن بیمار دل‌اند و با دیدن هر منظره‌ای یا حتی با شنیدن آوایی دلشان می‌لرزد، که زن می‌باید چنان در شوهرداری هنرمند و کارآمد باشد که هرگز مرغ دل او بر هیچ آشیان بیگانه‌ای ننشیند. اما وظیفه زیبامنشی و خودآراستگی ظاهر، تنها متوجه زنان نیست، بلکه در مرتبه‌ای فروتر مردان نیز موظف‌اند آراسته و معطر و با لباسی مناسب نزد همسرانشان ظاهر شوند.

اگر می‌خواهید از همان ابتدا روش قمر خانوم و مامان جان را پیش بگیرید و با مخالفت‌های دم‌به‌دم، ناز و نوزهای بی‌پایان، کشت و کشتارهای گربه‌ای و حمله‌ای! یا از این دست اعمال حال و روزی پیدا کنید که عشق آرام آرام از پنجره خانه‌تان خارج شود، میل خودتان است، اما اگر قصد دارید در خانه را به روی مهر و محبت بگشایید، بهتر است از تیزبازی‌های شوهرداری غافل نشوید:

هر کاری آدابی دارد و برای انجام هر کاری باید اصولی را آموخت؛ پس تا دیر نشده شناخت و دانش و آگاهی خود را از دنیای مردان با مطالعه و دقت افزایش دهید.

یادتان باشد هیچ وقت به شوهرتان به چشم شیء که باید پول در بیاورد، کارهای فنی و سخت را انجام دهد و عین غول چراغ جادو در خدمت شما و مامان جان باشد، نگاه نکنید. این نگاهها به هر حال، در ذهن گیج و گول‌ترین مردان هم چرخ می‌خورند و آخر سر، يك جایی سرریز می‌شوند و شما هم می‌شوید يك «قمر خانوم«؛ دیگر در خانواده!

افکار و احساسات شوهرتان را بشناسید و با آن دسته افکار یا احساساتی که موافقتشان نیستید، از در ابراز واکنش‌های تند وارد نشوید. انتقادهایتان را با زبانی نرم و ملایم، هنگامی که شوهرتان سر حال است، خیلی راحت و صمیمی با او در میان بگذارید. مردان صحبت‌هایتان را می‌شنوند حتی اگر به شما نگاه نکنند! اما جنبه اطلاع‌یابی و خبری حرفها برایشان مهمتر است.

اگر حرفتان با احساسات و اشک و آه و ناله و ناراحتی بیان شود... یادتان باشد: هر چند آخر سر بگویند «باشد«، بازی را باخته‌اید! از انتقادهای کوچک و بخصوص مداوم صرف‌نظر کنید. معنای گذشت شاید همین باشد. به چیزهایی بپردازید که واقعاً ارزش دارند و مسائل بزرگی هستند، نه فقط برای شما، بلکه برای کل زندگیتان.

نگویید: آه... تو مرا درک نمی‌کنی، دیگر با من صمیمی نیستی، احساس نداری... چون خودتان با زبان خود بذر خستگی و دلزدگی را در ذهن شوهرتان می‌کارید. بروز صمیمیت و با احساس بودن در مردان شکل و شمایی زنانه ندارد.

تیزبازی این است که خانواده شوهر را با خود همراه و یکدل کنید و در حالی که هم شما احترام آنها را حفظ می‌کنید، هم آنها احترام شما را نگاه می‌دارند، هم شما کارها و علائق خودتان را در زندگی پی‌بگیرید، هم آنها به کارها و علائق خودشان بپردازند.

بنابراین، به جای بدگویی پشت سر کسانی که يك عمر همزیستی و خاطرة تلخ یا شیرین را در ذهن شوهرتان حک کرده‌اند، جلب اعتماد شوهر و رفتار مناسب با آنهايي است.

والدین به عنوان معلمان با شناخت وظایف خود و آگاهی دادن فرزندان خویش از این وظایف سبب خوشبختی آنها در آینده خواهند شد و از طلاق و زد و خورد لفظی و از هم پاشیدگی خانواده جلوگیری نموده و فرزندان صالحی را تحویل جامعه داده زمینه‌ساز سعادت جامعه خویش خواهند بود.